

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Patientia, & mansuetudo. cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

orationem esse iniuriam, & grauem, quam omnes auersamur, & dimitti ab eis, & respirare properamus. Addit plerasque huius vicij deformitates. Prima est, quod impudentes eos iudicamus, cū pudere oporteret eos potius si ab alijs laudarentur. Secundo, iniustos esse qui sibi id tribuant, quod non à se, verum ab alijs tribui debuit. Tertio, qui seipsum laudat, Auditores in angustias conijcit, vt nec tacere, nec loqui audeant; explicat item & enumerat diuersas occasiones, quas ad se laudandum, amor sui immoderatus arripit, quales esse solent cum res nostras feliciter gestas narramus, cum negotium aliquod transegimus, cum aliorum in nos beneuolentiam, & beneficia recensemus, cum alios vel arguimus, vel laudamus, in his valde est facile in nostras laudes excurrere. Itaq. si ab alijs laudemur, dicebat Demosthenes apud Quintilianum, erubescere nos decet, nos verò impudentiæ arguamur, si nostra laudemus.] Caterum cum iactantia ita fugienda sit, non tamen probarim, vt seipsum Concionator frequenter accuset demissionis gratia, nam aut iudicat non credituros eos qui audiunt, & tunc videtur ambire virtutem humilitatis, aut putat credituros, & tunc haud satis prudenter, necessariam suo ministerio æstimationem, & auctoritatem, eleuat, sed profectò in sui vituperatione sæpè potest inesse affectata quædam humilitas, quæ res magnam habet superbiæ significationem, & optimè admonemur etiam vulgari sententia, Nec te collaudes, nec te culpaueris ipse. Itaque concludamus caput cum Aristotelis sententia, quam Valer. Maxim. citat in hæc verba, de semetipso in neutram partem loquendum esse prædicabat Aristot. quoniam laudare se vani, vituperare stulti esset.]

Iactantia, q̄
magnum vici-
um in con-
cione.

Lib. 11. c.
1.

Lib. 1. c. 2.

Patientia & Mansuetudo. Cap. VII.

Sed quemadmodum molestum est Concionantem de se, suisq. rebus cum laude loquentem tolerare, ita si indignantem, & querulum experiuntur, indignatione etiam ipsi in eum commouentur Auditores. Egregia est illa animaduersione Gregorij, qua vult Concionatorem esse alterum Helliam, cui dici possit: Currus Israel, & auriga eius. Doctor, qui mores populi & per patientiam susinet, & sacri eloquij verbis docet, & currus dicitur, & auriga. Currus, quia tolerando portat; auriga, quia exhortando agit; currus, quia

Lib. 2. in
Ezech. ho.
21.

Cōcionator
non sit que-
rulus.

quia mala sustinet, auriga quia populum bonis admonitionibus exercet.] Non est profectio non est pro dignitate loci, atque personæ, vt Concionator in pulpito cōqueratur, si quid forte audierit à quopiam contra se dictum; frequenter enim vsu venit, vt quod non erat publicum, omnibus manifestum, fiat, & plures contra eum existant censores, talesq. defensionibus aduersus eos, qui minus honorificè de eo locuti sunt, haud facillè probantur ab omnibus, quin potius aliorum iram, ac stomachum prouocant ad notanda in posterum, quæ prius bona fide accipiebant. Multa melius dissimulantur, quàm trahuntur in litem, præsertim nisi agatur de rebus ad verbum Dei pertinentibus, neque sit contra concionatoris famam in re graui; tunc enim quid sit faciendum prudentia, & modestia, & sancti Spiritus vnctio docebunt. Sine consultatione, quidem nihil temerè agendum, aut loquendum. Nec dubites illud omnino esse certum in causa propria neminem esse æqui Iudicem, imò cum quid contra nos dictum est, tunc magis curandum est, vt patientiam præ nobis feramus. Cyprianus. Magis optamus (inquit) & cupimus contumelias, & iniurias singulorum clementi patientiâ vincere, quam sacerdotali licentia vindicare.] Et Gregor. Eo tempore, inquit, quo à proximis contumelias accipimus ex falsitate, taceamus, ne ministerium iustæ correctionis, in arma vertamus furoris.] Nūquam etiam probaui, cum aliquos audiui de paucitate Auditorum conquerentes, nam hæc ipsa querimonia obesse plurimum potest frequentiæ, cum ex hoc qui præsentibus adsunt, colligant conciones eorum alijs displicere, quæ opinio numerum non auget, sed minuit. Potius igitur obserua vnde sit paucitas, quidq. sit in te quod minus placeat, idq. corrige. Illud etiam admonitione est dignum, ne vllum impatientiæ aduersus comitem signum edat, siue palam eum is aliquid admonet, siue cum minus aptè componit subsellium. Quamuis enim ad talia populus subrideat; viri tamen graues nequam probant, sicut etiam offenduntur potius, si viderint Cōcionatorem impatienter conturbari ob strepitum aliquem, qui publicè fiat, sunt enim qui vel leui quopiam motu, seu vagiat infans, seu canis allatret, turbantur, & signum præbent leuitatis. Monere quidem cum res vehementer, diuq. obturbat, cum modestia, & lenitate mentis aliquid, & licet, & ædificat, impatientiæ verò signa ostendere magis, & Concionatorem ipsum, & Auditores perturbat. Præterea abli-
neatur

Lib. 3. ep.
9.

In Euan.
bom. 18.

Conqueri de
paucis Audi-
toribus indi-
gnum.

neatur ab omni verbo , quod vel certum hominem, vel familiam, vel civitatem offendat ; aliquando profert Concionator verbum contra aliquos in vniuersum, & Auditores faciliè aduertant in quos propriè sit dictum, & faciliè, tum qui perfricti sunt, tum ceteri irritantur, nonnumquam videntur verba Concionatoris notare Civitatem, aut nationem, quod ceu pestis vitandum est, maximè enim abalienat, vt quidam pestifè auditus est, vbi dixit homines illius loci incolas esse, natura timidos . Docet prudentia, docet charitas, docet ars ipsa Rhetorum, ita omni ratione prouidendum Oratori, ne qua re significet se parui æstimare Auditores, imò significanda est benevolentia erga omnes, & bona, quam de omnibus habet existimatio, citra adulationem . Cæterum vituperanda sunt vitia, homines honorandi, quod tum in omnibus hominibus, tum præcipuè in ipsis Auditoribus obseruandum est . Etiam atque etiam caueat Concionator ab omni leuissimo verbo, quod in Auditorum iniuriam, aut contemptum recta, vel ex obliquo possit trahi, vt si Auditoribus ignorantia notam inurat, & inuitet, vt ad se veniant, & discant quod non intelligunt, id enim plurimum obest; & non semel audiuius abalienatos populos, ob vnã aliquam voculam impatienter, & iracundè, seu contemptim prolatam . Denique Mansuetudo est virtus, quæ hominem reddit Deo gratum, populis amabilem, mitibus possessio terræ promittitur: Dionys. epist. ad Demophilum, castigat eius ferociam, affirmans, Iosephum, Moysen, Dauidem, apud Deum gratiam inuenisse, quoniam mansueti fuerunt.] & Paulus docet, seruum Dei debere esse mansuetum ad omnes . Et Dominus, Discite à me, inquit, quia mitis sum, & humilis corde . Capiti huic sigillum apponat Cassiani grauis sententia : Sublimioris, inquit, præstantiorisq. virtutis est persecutionibus, ærumnisq. vallatum, manere semper immobilem, & aduersum se saeuientibus eun-ctis, certum de præsidio Dei, atque intrepidum perdurare, humanisq. incurisibus, velut armis inuictæ virtutis accin-ctum gloriosissimè de impatientia triumphare, & acquirere quodammodo de infirmitate virtutem, quia virtus in infirmitate perficitur.]

Neminem vt lo modo no-tet verbis .

Epist. ad Demophil.

8. 2. Tim. 2. Matt. 11.

Collat. 24. cap. 25.

Feruoꝝ